

PRAKSISOVERSIGT · SOCIALRET

Praksisoversigt over arbejdsløshedsdagpenge (a-kasse)

Rådighed, selvforskyldt ledighed, karantæne og tilbagebetaling efter arbejdsløshedsforsikringsloven

Version 2 Opdateret 15. jul. 2026 30 afgørelser · 1999-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Arbejdsløshedsdagpenge udbetales af de anerkendte a-kasser efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og hviler på tre bærende betingelser: medlemskab og et opfyldt indkomst-/beskæftigelseskrav, at medlemmet reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet, og at ledigheden ikke er selvforskyldt. Praksis udvikles primært administrativt – af a-kasserne selv, af Center for Klager om Arbejdsløshedsforsikring og af Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg – mens domstolene fortrinsvis prøver de skønsmæssige rammer, senest i Højesterets dom om ophør med selvstændig virksomhed. Denne oversigt samler de gennemgående mønstre i rådighedsvurderingen, i sanktioner for selvforskyldt ledighed (3 ugers karantæne, gentagelsesvirkning og bortfald af dagpengeret) og i tilbagebetalingskravene efter § 86, herunder de skærpede krav til a-kassens vejledning, som gentagne gange har ført til, at sanktioner er blevet ophævet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Rådighed er en løbende, materiel betingelse: det er ikke nok at være medlem af en a-kasse og formelt dagpengeberettiget – medlemmet skal faktisk være aktivt jobsøgende og tilmeldt som arbejdssøgende, jf. Ankestyrelsens principafgørelser 63-12 og 76-09.
- 02** Et medlem, der opsiges sit arbejde eller afslår et henvist rimeligt arbejde uden fyldestgørende grund, er selvforskyldt ledigt og pålægges 3 ugers karantæne svarende til 111 timer for fuldtidsforsikrede.
- 03** Der foreligger ikke gyldig grund, hvis årsagen til opsigelsen er en afledt følge af en handling, medlemmet selv har foretaget efter eget valg – princippet i bekendtgørelsens § 12, stk. 2, som Ankestyrelsen anvendte i 168-12 på en selvvalgt flytning med efterfølgende lang transporttid.
- 04** Gyldig grund skal foreligge på selve afslags- eller opsigelsestidspunktet; en efterrationaliseret begrundelse kan ikke reparere en allerede indtrådt selvforskyldt ledighed.
- 05** Bliver et medlem selvforskyldt ledigt anden gang inden for 12 måneder, bortfalder dagpengeretten helt, indtil et nyt arbejdskrav på 300 løntimer over tre måneder (150 for deltidsforsikrede) er opfyldt.

- 06** Karantænen kan kun afvikles i perioder, hvor medlemmet ellers ville have ret til dagpenge, og den er udstået efter 3 måneder eller ved 185 indberettede løntimer.
- 07** Ophør med selvstændig virksomhed kan ikke gøres betinget af, at erhvervsejendommen er solgt eller udlejet – Højesteret afviste i BS-35199/2018-HJR faste, generelle dokumentationskrav og fastslog, at bedømmelsen er undergivet sædvanlig domstolsprøvelse.
- 08** Tilbagebetaling efter § 86, stk. 1, forudsætter enten urigtige oplysninger/fortielse eller at medlemmet indså eller burde have indset, at modtagelsen var uberettiget – Højesteret har på det parallelle arbejdsskadeområde fastslået, at kravet også omfatter betydelig uagtsomhed.
- 09** En administrativ fejl hos myndigheden fritager ikke for tilbagebetaling, når modtageren selv vidste eller burde vide, at ydelsen var uberettiget (principafgørelse D-21-06).
- 10** Omvendt kan tilbagebetaling ikke kræves, hvis myndigheden ikke har opfyldt sin vejledningspligt, eller selv har overset oplysninger den var i besiddelse af (principafgørelserne D-19-99 og D-1-01).
- 11** Sanktioner for udeblivelse og manglende rådighed forudsætter forudgående, konkret og præcis skriftlig vejledning om netop den konsekvens – en uklar henvisning til lovbestemmelser er ikke nok (principafgørelse 6-11).
- 12** En rådighedsvurdering, der efterlader tvivl om medlemmets tilknytning til arbejdsmarkedet, skal først munde ud i en frist på højst 3 måneder til at dokumentere jobsøgning – ikke i en umiddelbar afgørelse om manglende rådighed.
- 13** A-kasserne er ikke omfattet af forvaltningsloven, men der stilles i det væsentlige samme krav til deres sagsbehandling og afgørelser som i den offentlige forvaltning.
- 14** A-kassens karantæneafgørelse har afsmittende virkning uden for dagpengesystemet: private lønsikringer definerer typisk »ufrivillig arbejdsløshed« ved henvisning til arbejdsløshedsforsikringslovens regler om selvforskyldt ledighed.

Adgangsbetingelserne: medlemskab, indkomstkrav og indplacering i dagpengeperioden

§ 1

Retten til arbejdsløshedsdagpenge bygger på en forsikringstankegang: ydelsen er ikke en behovsbestemt social ydelse, men en forsikringsydelse betinget af medlemskab og forudgående tilknytning til arbejdsmarkedet.

Efter [lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 53, stk. 1](#) opnås ret til dagpenge efter **1 års medlemskab** af en anerkendt a-kasse. Hertil kommer et **indkomstkrav**: et fuldtidsforsikret medlem skal inden for de seneste 3 år have haft en indkomst på mindst 223.428 kr. (2017-niveau), idet der højst kan medregnes 18.619 kr. pr. måned, jf. [§ 53, stk. 2, nr. 1](#). For deltidsforsikrede er beløbet 148.956 kr. Dimittender kan i stedet opnå dagpengeret på grundlag af en gennemført uddannelse efter [§ 54](#).

Dagpengeperioden er efter [§ 55, stk. 1](#) **2 år inden for en periode på 3 år**, mens dimittender kan modtage dagpenge i sammenlagt 1 år inden for 2 år. Forbruget opgøres i timer, jf. [§ 55, stk. 4](#), mens referenceperioden opgøres i hele måneder efter [§ 55, stk. 5](#). Ny dagpengeret kræver, at medlemmet på ny dokumenterer beskæftigelse i det omfang, der er nævnt i [§ 53, stk. 2 og 8](#).

At målgruppebetingelsen skal være opfyldt på **afgørelsestidspunktet** – ikke blot på ansøgningstidspunktet – fastslog Ankestyrelsen i [N-11-08](#). En cand.mag. havde søgt om et uddannelsestilbud som forsikret ledig, men var påbegyndt uddannelse og ophørt med at modtage dagpenge, inden kommunen traf afgørelse:

Målgruppen for hjælpen var ledige, der modtog dagpenge eller ydelser efter § 55 i arbejdsløshedsforsikringsloven.

Hjælpen skulle ydes fremadrettet og kunne derfor ikke tilkendes, uanset om ansøger på et tidligere tidspunkt havde opfyldt betingelserne, når hun ikke opfyldte dem på afgørelsens tidspunkt.

Dagpengeretten er desuden knyttet til, at medlemmet er **ledigt** og **tilmeldt som jobsøgende**. Efter [§ 57, stk. 1](#) kan dagpenge kun udbetales til et medlem, som er ledigt, og efter [§ 57, stk. 4](#) kan udbetaling kun finde sted, hvis den ledige er tilmeldt som jobsøgende, og tilmeldingen skal ske, når ledigheden indtræder.

Samspelet mellem a-kassens og kommunens kompetence blev præciseret i Ankestyrelsens principmeddelelse [14-24](#): når en borger melder sig ledig og syg samme dag, skal kommunen lægge **a-kassens** afgørelse om retten til arbejdsløshedsdagpenge til grund og kan ikke afvise sygedagpenge under henvisning til rækkefølgen af tilmelding og sygemelding. A-kassens dagpengeafgørelse er med andre ord bindende faktum for den kommunale ydelsesvurdering.

LOV

[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 53, stk. 1, 2](#)
[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 54](#)
[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 55, stk. 1](#)
[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 57, stk. 1, 4](#)

PRAKSIS	Ankestyrelsen · Kommunens pligt til at lægge A-kassens afgørelse om arbejdsløshedsdagpenge til grund ved sygedagpengevurdering i de første 14 dages sygdom	02.07.2024
	Ankestyrelsen · Retten til uddannelsestilbud for forsikrede ledige forudsætter ledighed på afgørelsestidspunktet	01.01.2008

§ 2 Rådighedskravet i § 62: seks kumulative betingelser

Rådighed er dagpengesystemets bærende materielle betingelse. Efter [§ 62, stk. 1](#) kan dagpenge **kun** udbetales til et medlem, som står til rådighed for arbejdsmarkedet, og bestemmelsen opregner seks kumulative betingelser. Medlemmet skal:

- være **aktivt arbejdsøgende**, herunder registrere jobsøgningsaktiviteter i joblog,
- **kunne og ville overtage arbejde med dags varsel**,
- kunne og ville deltage i samtaler og aktiviteter i a-kassen, herunder selv booke samtaler,
- kunne og ville deltage i kontaktførelset, samtaler i jobcenteret og hos anden aktør samt i aftalte tilbud,
- give jobcenteret de nødvendige oplysninger til henvisning og tilbud, og
- **have bopæl og opholde sig i Danmark**.

Hertil kommer de negative afgrænsninger i § 62, stk. 2: dagpenge må ikke udbetales til et medlem, som er sygt eller i øvrigt ude af stand til at påtage sig arbejde af normalt omfang, som aftjener værnepligt, som er frihedsberøvet, som forsørges på institution, eller som **af anden grund ikke står til rådighed**. Opsamlingsbestemmelsen i nr. 5 er den, der giver a-kasserne det brede skøn.

De konkrete krav udfyldes i [bekendtgørelse om rådighed](#). Efter § 8 skal medlemmet kunne overtage **rimeligt arbejde** med fuld sædvanlig arbejdstid, og rimeligt arbejde omfatter *alt* arbejde, medlemmet kan varetage – også arbejde, som kræver et kortere oplæringsforløb. Der er altså ingen faglig beskyttelse af medlemmets uddannelse eller hidtidige fag.

Den **geografiske** rådighed er reguleret i § 9: medlemmet skal som udgangspunkt kunne overtage arbejde med en samlet daglig transporttid på op til **3 timer** med offentlige transportmidler, og efter 3 måneders sammenlagt ledighed **mere end 3 timer**. I særlige situationer skal medlemmet acceptere op til 4 timer, og mellem- og højtuddannede har efter § 9, stk. 3 en udvidet forpligtelse uanset transporttid, hvis det er nødvendigt for at få ledige stillinger besat med kvalificeret arbejdskraft.

Jobsøgningen skal efter § 14 være **realistisk og seriøs**, kontinuerlig – også under deltagelse i tilbud – og primært rettet mod helårsarbejde med fuld sædvanlig arbejdstid. A-kassen skal senest to uger efter tilmeldingen fastlægge »Krav til jobsøgning«, der angiver fagområder, geografisk område og det antal jobansøgninger, medlemmet skal uploade i joblog.

At rådighed er en **faktisk** og ikke blot formel størrelse, illustreres af Ankestyrelsens praksis på tværs af ydelsessystemerne. I 63-12 var en fuldtidsforsikret vikar ikke tilmeldt jobcenteret og modtog ikke supplerende dagpenge:

Vi vurderer, at for at beskæftigelseskravet (...) kan anses for opfyldt, kræves det, at pågældende står til rådighed for arbejdsmarkedet. Det forudsættes, at den pågældende er aktivt arbejdssøgende.

Samme linje i 76-09: et medlem, der frivilligt havde frmeldt sig jobcentret og frasagt sig supplerende dagpenge, stod ikke til rådighed – og det var **ikke tilstrækkeligt**, at hun i teorien ville have været berettiget til dagpenge, hvis hun havde meldt sig ledig. Modsat viser D-23-06 og 177-12, at det forhold, at et medlem **faktisk** stiller sig til rådighed og modtager arbejdsløshedsdagpenge, tillægges betydelig vægt som bevis for arbejdsdygtighed.

Også bopæls- og opholdskravet i § 62, stk. 1, nr. 6, har praktisk betydning. I A-17-05 sondrede Ankestyrelsen skarpt mellem **ferie** i udlandet (hvor rådighedsforpligtelsen er suspenderet, og ydelsen kan bevares efter forudgående meddelelse) og **sygdom** under udlandsophold (hvor ydelsen ikke kan bevares, og tilbagebetaling kan kræves ved tilsidesat oplysningspligt).

LOV

[Bekendtgørelse om rådighed § 8](#)[Bekendtgørelse om rådighed § 9](#)[Bekendtgørelse om rådighed § 14](#)[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 62, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS	Ankestyrelsen · Sygedagpenge: Beskæftigelseskrav for deltidsansat A-kasemedlem uden aktuel rådighed for arbejdsmarkedet	01.01.2012
	Ankestyrelsen · Sygedagpenge - betydningen af raskmelding og udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge	31.12.2011
	Ankestyrelsen · Beregning af sygedagpenge: Kun arbejdsindtægt ved framelding fra jobcentret før sygemelding	01.01.2009
	Ankestyrelsen · Kommunen kunne standse sygedagpenge, når borgeren modtog A-kasse dagpenge og ikke var fuldt uarbejdsdygtig	01.01.2006
	Ankestyrelsen · Ledighedsydelse under ferie og sygdom i udlandet: Oplysningspligt, rådighed og tilbagebetaling	01.01.2005

Rådighedsvurderingen: hvornår opstår tvivl, og hvad er retsvirkningen?

§ 3

A-kassen har efter § 65, stk. 4 en selvstændig **pligt** til at påse, at medlemmet står til rådighed, og til at foretage en rådighedsvurdering. Medlemmet har efter § 65, stk. 5 pligt til at medvirke ved tilvejebringelsen af de nødvendige oplysninger.

Vejledningen til bekendtgørelse om rådighed opregner de typiske **tvivlsindikatorer**, der udløser en rådighedsvurdering efter bekendtgørelsens § 39:

Hvis medlemmet er selvforskyldt ledig, kan det give anledning til tvivl om rådigheden.

A-kassen skal desuden være opmærksom på, at medlemmet med en gyldig grund har afbrudt flere arbejdsforhold inden for en kort periode, flere gange har meldt sig syg i forbindelse med samtaler eller tilbud, anmoder om dagpenge efter en arbejdsfri periode uden tilmelding, eller gennem flere år har holdt ferie ud over ferielovens rammer.

Ved **sæsonarbejde og stærk tilknytning til én arbejdsplads** skal a-kassen efter § 31 vurdere rådigheden for det *øvrige* arbejdsmarked. Vejledningen anfører, at a-kassen ved denne vurdering skal lægge afgørende vægt på, om medlemmet har søgt helårsarbejde med fuld sædvanlig arbejdstid, og at det skal indgå som et væsentligt led, hvis medlemmet har opsagt et helårsarbejde for at overtage sæsonarbejdet.

Den centrale processuelle regel er § 43 i bekendtgørelse om rådighed. Finder a-kassen, at medlemmet **står til rådighed**, men at der dog er tvivl om den fortsatte tilknytning til arbejdsmarkedet, skal a-kassen give medlemmet en **frist på højst 3 måneder** til at dokumentere sin jobsøgning. Først efter fristens udløb kan a-kassen træffe afgørelse om manglende rådighed. Vejledningen præciserer den vigtige afgrænsning:

En frist forudsætter, at a-kassen ikke har grundlag for at træffe afgørelse om, at medlemmet ikke står til rådighed på grund af en for ringe jobsøgning.

Fristen skal gives **skriftligt**, a-kassen skal notere begrundelsen, og medlemmet skal oplyses om, at det kan miste retten til dagpenge ved fristens udløb. Fristen kan ikke påklages, fordi den ikke i sig selv begrænser dagpengeretten.

Retsvirkningen af en negativ rådighedsvurdering er et **arbejdskrav** – ikke en karantæne. Det fremgår modsætningsvis af § 24, stk. 4, i bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed, hvorefter et medlem *ikke* får karantæne for selvforskyldt ledighed, hvis den selvforskyldte ledighed fører til en rådighedsvurdering, som munder ud i et arbejdskrav efter rådighedsbekendtgørelsens § 43. De to sanktionsspor udelukker altså hinanden i den konkrete sag.

At afslag på et arbejdstilbud kan rejse tvivl om rådigheden – men ikke automatisk fører til fortabelse – er også kernen i Folketingets Ombudsmands udtalelse om [et fuldtidsforsikret, men deltidsansat a-kasemedlems afslag på et rimeligt arbejdstilbud](#), hvor medlemmet afviste et tilbud med henvisning til manglende faglige forudsætninger og alene ønskede supplerende timer. Sagen illustrerer, at a-kassen skal foretage en **konkret** vurdering af, om arbejdet var rimeligt for netop dette medlem, før den drager rådighedskonsekvenser.

LOV

[Bekendtgørelse om rådighed § 43](#)[Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 24, stk. 4](#)

Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 65, stk. 4, 5

§ 4 Selvforskyldt ledighed: gerningstyperne i § 63, stk. 1

§ 63, stk. 1 opregner udtømmende de situationer, hvor ledigheden anses for selvforskyldt. Dagpenge må ikke udbetales, hvis ledigheden skyldes:

Nr.	Gerningstype	Nøglekriterium
1	Afslag på henvist rimeligt arbejde	»uden fyldestgørende grund«
2	Ophør med sit arbejde (egen opsigelse)	»uden fyldestgørende grund«
3	Afskedigelse	»en grund, der væsentligst kan tilregnes medlemmet«
4	Afslag under jobsamtale på at medvirke til aftaler om tilbud/uddannelsespålæg	»uden fyldestgørende grund«
5	Udeblivelse fra, afslag på eller ophør i tilbud	»uden fyldestgørende grund«

Strukturen er, at nr. 1, 2, 4 og 5 kræver, at medlemmet ikke havde en **fyldestgørende (gyldig) grund**, mens nr. 3 om afskedigelse i stedet arbejder med et tilregnelseskriterium: afskedigelsen skal *væsentligst* kunne tilregnes medlemmet. Bevisbyrden for afskedigelsesgrunden ligger reelt hos a-kassen, som skal indhente arbejdsgiverens begrundelse.

Forarbejderne til den nugældende affattelse af nr. 4 og 5 forklarer sondringen mellem afslag og udeblivelse. Ved lovændringen i 2007 blev det præciseret, at et medlem er selvforskyldt ledigt, hvis det »uden gyldig grund udebliver fra, afslår eller ophører i tilbud«, mens udeblivelse fra en **jobsamtale** blev flyttet til en selvstændig sanktionsbestemmelse:

Udeblivelse fra en jobsamtale uden fyldestgørende grund vil efter forslaget ikke længere blive betragtet som et afslag og sanktioneret i medfør af lovens § 63, men vil blive sanktioneret i medfør af en ny bestemmelse om udeblivelse fra samtaler i § 63 a.

Anvendelsesområdet er nærmere afgrænset i [bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 2](#). Reglerne omfatter medlemmer, der ophører i arbejde efter afskedigelse eller egen opsigelse, og medlemmer, der **går ned i arbejdstid** i et omfang, der kan give ret til supplerende dagpenge. De omfatter også ledige, der afslår henvist arbejde eller afslår/ophører i tilbud – og efter [§ 2, stk. 4](#) gælder de **også**, når medlemmet aktuelt ikke har ret til dagpenge eller slet ikke beder om dagpenge. Sanktionen kan altså »ligge og vente«.

En række handlinger **sidestilles** med opsigelse efter [§ 4](#): at indgå en ansættelsesaftale og ikke møde op den første arbejdsdag, at bede om at blive afskediget, og frivilligt at indgå aftale om afskedigelse. Opsiger medlemmet samtidig to deltidsstillinger uden gyldig grund, anses det dog kun som selvforskyldt ledighed **én gang**, jf. § 4, stk. 3.

En praktisk vigtig regel findes i [§ 7](#): et medlem, der **er blevet afskediget** uden egen skyld, men som selv opsiger og fratræder *før* arbejdsgiverens varsel udløber, bliver selvforskyldt ledigt. Omvendt er medlemmet ikke selvforskyldt ledigt, hvis det ville være blevet afskediget uden egen skyld, og opsigelsen tidligst sker til fratræden samme dag, som medlemmet skulle være fratrådt efter arbejdsgiverens varsel.

Også tilbudsområdet er finmasket. Efter § 10 sidestilles det med et afslag, hvis medlemmet udviser en adfærd, der gør, at det **ikke får** tilbuddet, udebliver fra en samtale hos tilbudsgiver eller ikke begynder på tilbuddet. Medlemmet er dog ikke selvforskyldt ledigt, hvis det manglende fremmøde skyldes en ansættelsessamtale, et påbegyndt arbejde eller et dokumenteret »akut udefrakommende forhold, som medlemmet ikke har kunnet forudse eller forhindre« – forudsat medlemmet uden ugrundet ophold kontakter kommunen eller a-kassen.

At sanktionsbestemmelserne skal fortolkes **indskrænkende** og ikke kan anvendes analogt, viser Ankestyrelsens praksis fra det parallelle ledighedsydelsessystem. I A-22-05 blev en 5-ugers karantæne ophævet, fordi et afbud til en **jobsamtale** ikke kunne sidestilles med afslag på et konkret jobtilbud:

Ved et tilbud om fleksjob forstås tilbud om en konkret arbejdsfunktion med beskrivelse af arbejdstid/-belastning og skånehensyn.

Og i A-35-03 var en karantæne for afslag på **arbejdsprøvning** uhjemlet. Afvisning af en samtale eller en afklarende foranstaltning kan skabe tvivl om rådigheden – men den tvivl skal afprøves ad rådighedsvejen, ikke straffes med en karantæne, der er tiltænkt afslag på et rimeligt *jobtilbud*.

LOV

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 2

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 4

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 7

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 10

Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 63, stk. 1

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Karantæne i ledighedsydelse: Afslag på jobsamtale er ikke afslag på fleksjob

01.01.2005

Ankestyrelsen · Karantæne i ledighedsydelse efter afslag på arbejdsprøvning er ulovlig

01.01.2003

§ 5 »Gyldig grund« – det centrale fortolkningsspørgsmål

Hele sanktionssystemet står og falder med begrebet **gyldig grund**, der er udtømmende reguleret i kapitel 3 i [bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed](#). To grundregler i § 12 styrer al anvendelse:

Stk. 1. En gyldig grund skal foreligge på det tidspunkt, hvor et medlem afslår eller opsiget et arbejde, herunder et henvist arbejde, eller afslår eller ophører i et tilbud.

Stk. 2. Der foreligger ikke en gyldig grund, hvis årsagen til afslaget, opsigelsen eller ophøret er en afledt følge af en handling, som medlemmet har foretaget efter eget valg.

Tidspunktsreglen i stk. 1 betyder, at grunden ikke kan konstrueres bagefter. Et medlem, der opsiget sit job og først derefter bliver syg eller får transportproblemer, har ikke en gyldig grund.

Afledt følge-reglen i stk. 2 er den bestemmelse, der oftest afgør sagerne, og den blev udmøntet principielt af Ankestyrelsen i 168-12. En borger flyttede til en anden kommune for at bo tættere på sin datter og opsagde derefter sit job, fordi transporttiden blev fire timer dagligt. Transporttiden var i sig selv urimelig – men det var uden betydning:

Ved vurderingen af, om personen er selvforskyldt ledig, skal årsagen til flytningen indgå. Hvis flytningen er en personlig beslutning efter eget valg, vil der være tale om selvforskyldt ledighed. Dermed er der ikke en gyldig grund til at opsiget fleksjobbet.

Denne logik er direkte spejlet i § 14, der regulerer transporttid som gyldig grund. Medlemmet kan opsiges, hvis transporttiden overstiger rammerne i rådighedsbekendtgørelsens § 9 – men **kun** hvis opsigelsen sker i tilknytning til forhold uden for medlemmets kontrol: omlægning af offentlige transportmidler, ændring af arbejdstidens placering, bortfald af en samkørselsaftale, eller at **ægtefællen eller samleveren flytter**. Ved ægtefællens flytning stiller § 14, stk. 3, fire kumulative krav – bl.a. at flytningen sker fra én fælles adresse til en anden fælles adresse, og at medlemmets opsigelse og flytning sker **inden 1 år** efter ægtefællens flytning. Og § 14, stk. 2, kræver, at opsigelsen sker i *umiddelbar* tilknytning til forholdet, og at medlemmet forinden har forsøgt at få en anden arbejdstid.

Den samme sondring – mellem det påtvungne og det selvvalgte – går igen i Ankestyrelsens fleksjobpraksis. I A-9-06 opsigde en borger sit job under henvisning til samarbejdsproblemer, men var ikke mødt op til de møder, der skulle løse konflikten:

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøgeren ikke orienterede kommunen om samarbejdsproblemerne på arbejdspladsen, inden han besluttede at opsiges fleksjobbet.

Der ligger heri en klar **loyalitets- og udtømmelsespligt**: dårlige arbejdsforhold, konflikter eller helbredsmæssige gener udgør typisk først en gyldig grund, når medlemmet har forsøgt at løse problemet – ved at inddrage arbejdsgiveren, a-kassen eller kommunen – og forsøget er slået fejl.

Hvor stramt »gyldig grund« administreres, ses også indirekte i Ankenævnet for Forsikringslønsikringspraksis, hvor forsikringsbetingelserne definerer ufrivillig arbejdsløshed ved henvisning til arbejdsløshedsforsikringslovens regler. I sag 88692 havde et medlem taget orlov fra sin faste stilling, opsagt det nye job efter to uger, fordi han ikke kunne leve op til forventningerne, og forgæves bedt om at vende tilbage før orlovens udløb. A-kassen pålagde 3 ugers karantæne:

Du er selvforskyldt ledig, fordi du har opsagt et arbejde. ... Vi anser dig ikke for at have en gyldig grund til at opsiges arbejdet.

Nævnet fandt tilsvarende, at arbejdsløsheden ikke var ufrivillig, netop fordi både orloven og opsigelsen var truffet på medlemmets eget initiativ. Og i sag 96311 blev dækning afvist efter en egen opsigelse af en stilling i udlandet med udtrykkelig henvisning til § 4, § 14, stk. 4 og § 24 i selvforskyldt ledighed-bekendtgørelsen. A-kassens vurdering af »gyldig grund« rækker altså langt ud over dagpengeretten og ind i den private forsikringsdækning.

LOV

Bekendtgørelse om rådighed § 9

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 12, stk. 1, 2

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 14

PRAKSIS

Ankenævnet for Forsikring · Afslag på dækning fra lønsikring efter egen opsigelse grundet flytning fra udlandet 30.06.2021

Ankenævnet for Forsikring · Afgørelse om afvisning af lønsikring efter opsigelse af ny stilling og afslag på tilbagevenden til tidligere job før orlovs udløb 15.06.2016

Ankestyrelsen · Flexjob: Ikke selvforskyldt ledighed ved opsigelse grundet flytning og lang transporttid 01.01.2012

Ankestyrelsen · Ingen ret til ledighedsydelse ved selvforskyldt opsigelse af fleksjob uden forudgående orientering af kommunen 01.01.2006

§ 6 Karantænen: længde, virkningstidspunkt og afvikling

Sanktionen for selvforskyldt ledighed er efter [§ 63, stk. 4, 1. pkt.](#) en **karantæne på 3 uger**. Bekendtgørelsen omsætter dette til timer i [§ 24](#):

Forsikringsstatus	Karantænenes længde
Fuldtidsforsikret	111 timer
Deltidsforsikret	90 timer

Karantænen er ikke et fradrag i et bestemt kalendertidsrum, men et **timetal**, som skal afvikles. Efter [§ 26, stk. 1](#) kan en karantæne kun afvikles i perioder, hvor medlemmet ellers ville have haft ret til dagpenge eller en anden ydelse fra a-kassen. Det har den vigtige konsekvens, at et medlem, der straks kommer i arbejde, ikke afvikler karantænen – den bliver hængende.

Til gengæld **udstår** karantænen efter [§ 26, stk. 2 og 3](#), hvis den ikke er afviklet senest 3 måneder efter virkningstidspunktet, eller hvis medlemmet fra virkningstidspunktet har fået indberettet mindst 185 løntimer (150 for deltidsforsikrede). Har medlemmet flere karantæner samtidig, afvikles den, der forældes først, jf. [§ 26, stk. 6](#).

Virkningstidspunktet er reguleret i [§ 25](#) og er praktisk vigtigt:

- Ved **afslag** på henvist arbejde eller tilbud: fra den dag, medlemmet afslår.
- Ved **ophør** i arbejde eller tilbud: dagen efter ophøret.
- Får medlemmet en fratrædelsesydelse fra arbejdsgiveren, som medfører fradrag i dagpengene, får karantænen **tidligst** virkning efter fradragperiodens udløb – karantænen kan altså ikke »skjules« i en periode, hvor medlemmet alligevel ikke ville få dagpenge.
- Er medlemmet på barselsorlov, SVU eller VEU-godtgørelse, får karantænen tidligst virkning, når den pågældende ydelse ophører.
- Opsiger medlemmet et arbejde uden gyldig grund, men **fortsætter** i et ansættelsesforhold hos arbejdsgiveren, får karantænen tidligst virkning ved den endelige fratræden.

Endelig indeholder [§ 26, stk. 5](#) en særrregel for de tilfælde, hvor medlemmet er selvforskyldt ledigt efter §§ 7 eller 8 (fratræden før arbejdsgiverens varsel udløber): her anses karantænen for udstået senest på det tidspunkt, hvor medlemmet **skulle** være fratrådt efter arbejdsgiverens opsigelsesvarsel. Sanktionen svarer med andre ord til det tab, medlemmet påførte dagpengesystemet ved at gå for tidligt.

LOV

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 24

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 25

Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 26

Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 63, stk. 4

§ 7 Gentagelsesvirkningen: bortfald af dagpengeretten ved anden gang selvforskyldt ledighed

Den langt hårdeste sanktion i systemet er **gentagelsesvirkningen**. Efter [§ 63, stk. 4, 2. pkt.](#) bortfalder retten til dagpenge helt, hvis medlemmet inden for de seneste 12 måneder forud for den selvforskyldte ledighed **allerede** er blevet selvforskyldt ledigt efter [§ 63, stk. 1, nr. 1-5](#).

Dagpengeretten er da bortfaldet, indtil medlemmet opfylder et nyt **arbejdskrav**:

Forsikringsstatus	Løntimekrav	Periode
Fuldtidsforsikret	300 løntimer (276 ved uge-/14-dagesindberetning)	sammenhængende 3 måneder / 12 uger
Deltidsforsikret	150 løntimer (138 ved uge-/14-dagesindberetning)	sammenhængende 3 måneder / 12 uger

Alternativt kan kravet opfyldes med en samlet indtægt (A- og B-indkomst samt overskud ved selvstændig virksomhed) på mindst 223.428 kr. (2017) i ét indkomstår, hvor medlemmet **ikke** har modtaget dagpenge. De tilsvarende regler er udmøntet i [§ 27 i bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed](#), hvor beløbet for 2026 er angivet til 286.632 kr. for fuldtidsforsikrede og 191.088 kr. for deltidsforsikrede. Kun løntimer og indkomstår, der ligger **efter** bortfaldstidspunktet, kan medregnes.

Gentagelsesvirkningen blev indført ved lovændringen i 2007 og skærpet i 2009. Forarbejderne beskriver formålet som en systematisk kobling mellem de forskellige sanktionsspor:

Forslaget skal sikre, at der skabes systematik og sammenhæng mellem de gældende regler om karantæne for selvforskyldt ledighed og de nye regler om karantæne for udeblivelse, idet de forskellige karantæner kan indgå i en kombination med hinanden og udløse en gentagelsesvirkning.

Det er værd at bemærke, at gentagelsesvirkningen kan **udløses på tværs** af gerningstyper: en opsigelse uden gyldig grund efterfulgt af et afslag på et tilbud tæller som to selvforskyldte ledigheder.

To ventiler modificerer stregheden. For det første kan direktøren for Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering efter [§ 27 i ganske særlige tilfælde](#) bestemme, at medlemmet ikke mister dagpengeretten, hvis medlemmet ikke tidligere er blevet vejledt herom – i så fald gives i stedet en karantæne for hver gang, medlemmet er blevet selvforskyldt ledigt. Vejledningsforsømmelse fører altså ikke til, at sanktionen bortfalder helt, men til at den nedgraderes.

For det andet præciserer [vejledningen om selvforskyldt ledighed](#), at »uret nulstilles«:

Hvis et medlem har fået en gentagelsesvirkning og herefter igen bliver selvforskyldt ledig inden for de seneste 12 måneder, regnes denne selvforskyldte ledighed som den 1. selvforskyldte ledighed i forhold til en ny gentagelsesvirkning.

Vejledningen indeholder desuden en praktisk vigtig undtagelse: et medlem får **ikke** gentagelsesvirkning, hvis det afslår to job, det er blevet henvist til samme dag – men det får to karantæner, hvis det har givet **forskellige** begrundelser for de to afslag.

At tabet af ydelsesret ved selvforskyldt ledighed indebærer, at optjening forud for den selvforskyldte ledighed **ikke** kan genbruges, illustrerer Ankestyrelsen i [A-26-08](#):

Det betød, at fleksjob forud for den selvforskyldte ledighed ikke kunne medtages til opfyldelse af optjeningskravet for at opnå ledighedsydelse på ny.

Samme systematik gælder i dagpengesystemet: efter bortfald skal arbejdskravet opfyldes med timer, der ligger **efter** bortfaldstidspunktet.

LOV [Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 27](#)

[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 63, stk. 4](#)

PRAKSIS **Ankestyrelsen** · Fleksjob forud for selvforskyldt ledighed kan ikke medregnes i optjeningskravet for ledighedsydelse 01.01.2008

Selvstændige erhvervsdrivende: ophørskravet og Højesterets afvisning af faste dokumentationskrav

For selvstændige erhvervsdrivende er ledighedsbegrebet knyttet til **virksomhedens ophør**. Efter § 57, stk. 3 anses en selvstændig for ledig, når virksomheden er ophørt, jf. § 57 b. Karantænereglerne i § 63, stk. 1, nr. 2, finder derimod **ikke** anvendelse ved ophør af selvstændig virksomhed. I stedet gælder efter § 63, stk. 2 en fast venteperiode: dagpenge udbetales ikke for de første **3 uger** efter ophøret – dog kun 1 uge ved konkurs eller tvangsauktion, og 2 måneder ved ophør på tro og love. Der er tale om en objektiv karensregel, ikke en sanktion for en culpøs handling.

Efter § 63, stk. 3 kan et medlem, der modtager dagpenge efter ophør af selvstændig virksomhed, **maksimalt ophøre med en ny virksomhed én gang inden for hver dagpengeperiode**. Herefter er medlemmet udelukket fra at modtage dagpenge, indtil dagpengeretten er genoptjent.

Det centrale fortolkningsspørgsmål har været, **hvornår** ophøret er dokumenteret. Her afsagde Højesteret den 30. april 2019 dom i [BS-35199/2018-HJR](#). A havde drevet bogbinderi gennem et selskab; driften var indstillet i 2010, personalet opsagt, driftsmateriellet solgt, selskabet opløst i 2011, og interessentskabet afmeldt moms og skat pr. 30. september 2012. Ankestyrelsen nægtede ikke desto mindre at anerkende ophøret, fordi den ejendom, virksomheden var drevet fra, ikke var solgt eller udlejet.

Højesteret underkendte denne praksis og gentog princippet fra **UfR 2017.1308 H**:

Som fastslået ved Højesterets dom af 27. januar 2017 (UfR 2017.1308) følger det af ordlyden og sammenhængen mellem bestemmelserne i ophørsbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og stk. 2 ... at det ikke er en betingelse for, at en selvstændig virksomhed kan anses for endeligt lukket, at den pågældende dokumenterer at være afskåret fra fortsat at drive selvstændig virksomhed. Endvidere fremgår det af dommen, at der ikke kan opstilles faste generelle dokumentationskrav til, hvornår vedkommende kan anses for ophørt mere end midlertidigt med det personlige arbejde i virksomheden.

Og videre – med den for forvaltningsretten helt centrale konklusion:

Efter det anførte kan det således ikke gøres til en generel betingelse for at anse det for dokumenteret, at en selvstændig erhvervsdrivendes personlige arbejde i virksomheden er endeligt ophørt, at den faste ejendom, hvorfra udøvelsen af virksomheden har fundet sted, er solgt eller udlejet. Der skal som nævnt foretages en konkret vurdering af sagens omstændigheder, og resultatet beror på en bevisbedømmelse i forhold til lovens kriterier. Denne bedømmelse er undergivet sædvanlig domstolsprøvelse.

Dommen har dobbelt betydning. **Materielt** fastslår den, at ophørsvurderingen er en konkret bevisbedømmelse, og at Ankestyrelsen ikke må omdanne en typisk indikation (salg/udlejning af ejendommen) til en absolut betingelse – det ville være ulovlig »skøn under regel«. **Processuelt** afviser Højesteret udtrykkeligt, at domstolene skal udvise særlig tilbageholdenhed, blot fordi der er tale om et ekspertpræget forvaltningsområde. Ankestyrelsen blev pålagt at betale 96.000 kr. i sagsomkostninger.

For selvstændige gælder i øvrigt, at et ophør ikke automatisk giver adgang til lønmodtagerbaserede ydelser. I [70-13](#) fastslog Ankestyrelsen, at en selvstændig, der ophørte med virksomheden under sygdom, ikke kunne få omberegnet sine sygedagpenge til arbejdsløshedsdagpengesatsen:

Vi har lagt vægt på, at sygedagpengelovens § 51 alene omfatter ledige lønmodtagere og ikke personer, der er ledige efter ophør med drift af selvstændig virksomhed.

LOV [Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 57, stk. 3](#)

[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 63, stk. 2, 3](#)

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets dom om betingelser for ophør med selvstændig virksomhed og ret til arbejdsløshedsdagpenge 30.04.2019

Ankestyrelsen · Beregning af sygedagpenge til selvstændige: Ophør af virksomhed medfører ikke ret til arbejdsløshedsdagpengesats 01.01.2013

§ 9 Tilbagebetaling efter § 86: »indså eller burde have indset«

Tilbagebetalingsreglen i [§ 86, stk. 1](#) hviler på to selvstændige grundlag. Et medlem, som uberettiget har modtaget dagpenge, skal betale beløbet tilbage,

hvis medlemmet har givet kassen urigtige oplysninger eller fortiet omstændigheder, der er af betydning for retten til ydelserne, eller hvis medlemmet i øvrigt indså eller burde have indset, at modtagelse af beløbet var uberettiget.

Det andet led – »indså eller burde have indset« – er selvstændigt og forudsætter **ikke** en tilsidesat oplysningspligt. Denne systematik er senest bekræftet af Højesteret på det nært beslægtede arbejdsskadeområde, hvor tilbagebetalingsbestemmelsen anvender formuleringen »mod bedre vidende«. I [BS-24019/2025-HJR](#) fastslog Højesteret:

- En tilbagebetalingspligt opstår ikke kun ved overtrædelse af underretningspligten.
- Udtrykket forudsætter, at modtageren enten har **indset**, at ydelserne blev modtaget med urette, eller har udvist en **betydelig grad af uagtsomhed** i forhold hertil.
- Det kræves ikke, at modtageren aktivt har tilsidesat sin oplysningspligt.

I [BS-24477/2025-HJR](#) blev linjen fastholdt med et snævert flertal (3-2): en indtægtsstigning på ca. 80 % kombineret med en forudgående vejledning om oplysningspligten medførte, at modtageren udviste betydelig uagtsomhed ved ikke at indse, at grundlaget for ydelsen var ændret. Mindretallet fandt, at vejledningen var standardiseret og ikke tilstrækkelig klar. Dissensen viser, hvor tæt vurderingen ligger op ad **kvaliteten af myndighedens vejledning** – et tema, der er gennemgående i Ankestyrelsens praksis.

Ankestyrelsens principafgørelser tegner et konsistent billede af, hvornår tilbagebetaling kan og ikke kan kræves:

Afgørelse	Situation	Udfald
D-21-06	Administrativ fejl; borgeren var orienteret om ydelsesstop og gjorde selv opmærksom på fejlen	Tilbagebetaling – modtaget mod bedre vidende
D-19-99	Uberettiget ydelse under uddannelse; ingen dokumentation for vejledning	Ingen tilbagebetaling

D-1-01	Ubesvaret felt om andre indtægter; myndigheden overså selv fejlen	Ingen tilbagebetaling
D-3-02	Ugyldig begunstigende afgørelse tilbagekaldt; borgeren i god tro	Ingen tilbagebetaling , men tilbagekaldelse med rimeligt varsel
A-17-05	Udlandsophold under sygdom uden meddelelse; tidligere pålagt tilbagebetaling for samme forhold	Tilbagebetaling for sygeperioden, ikke for ferien

Mønstret er klart: **borgeren bærer risikoen for sin egen viden, myndigheden bærer risikoen for sine egne forsømmelser**. En administrativ fejl fritager ikke, når borgeren vidste besked (D-21-06); omvendt kan tilbagebetaling ikke opretholdes, når myndigheden hverken har vejledt eller reageret på oplysninger, den selv sad med (D-19-99 og D-1-01).

To yderligere elementer i § 86 er praktisk vigtige. **Renter:** efter § 86, stk. 3 forrentes tilbagebetalingsbeløb med morarenten efter rentelovens § 5 **fra udbetalingstidspunktet** – dog ikke, hvis beløbet ikke overstiger 20 gange dagpengesatsen. **Modregning:** efter § 86, stk. 8 kan tilbagebetaling ske ved modregning i løbende dagpenge, og modregning kan fortsætte, efter at medlemmet har skiftet a-kasse. At en modregnet ydelse alligevel tæller som »modtaget«, fastslog Ankestyrelsen i A-16-06: selv om a-kassen modregnede hele efterbetalingen i medlemmets gæld, så udbetalingen blev 0 kr., skulle den overlappende kontanthjælp tilbagebetales, fordi

Det beløb, der var blevet modregnet, var kommet modtageren til gode ved en nedskrivning af hendes gæld til a-kassen.

Endelig kan manglende tilbagebetaling føre til **slettelse af medlemskabet**, jf. § 86, stk. 9 og [vejledningen om a-kassernes opkrævning af tilbagebetalingsbeløb og slettelse af medlemskab på grund af gæld](#), der indeholder paradigmer for frivilligt forlig og afdragsaftale – dokumenter, der efter retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 4, kan tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse.

LOV	Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 86, stk. 1, 3, 8, 9	
PRAKSIS	Højesteret · Krav om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning ved overgang til fleksjob (mod bedre vidende)	04.03.2026
	Højesteret · Højesterets dom om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning modtaget mod bedre vidende	08.01.2026
	Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af sygedagpenge ved administrativ fejl, når modtageren vidste, at ydelsen var uberettiget	01.01.2006
	Ankestyrelsen · Kontanthjælp skulle tilbagebetales, selvom efterbetalte dagpenge blev modregnet i gæld	01.01.2006
	Ankestyrelsen · Ledighedsydelse under ferie og sygdom i udlandet: Oplysningspligt, rådighed og tilbagebetaling	01.01.2005
	Ankestyrelsen · Tilbagekaldelse af mundtlig dagpengeafgørelse: Krav om rimeligt varsel ved god tro og utilstrækkeligt oplysningsgrundlag	01.01.2002
	Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af barseldagpenge: Modtaget "mod bedre vidende" ved ufuldstændig ansøgning	01.01.2001
	Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af sygedagpenge: Manglende vejledning om erhvervsmæssig uddannelse og oplysningspligt	01.01.1999

§ 10 Svig og uagtsomhed: den effektive karantæne

Ved siden af karantænen for selvforskyldt ledighed står et selvstændigt sanktionsspor for **svig og uagtsomhed**, reguleret i [bekendtgørelse om sanktion til medlemmer af en arbejdsløshedskasse](#). Bekendtgørelsen finder efter [§ 1](#) anvendelse, når et medlem ved svig eller uagtsomhed med urette har fået, beholdt eller forsøgt at få udbetalt en ydelse – og også når medlemmet med rette har fået ydelsen, men forudsætningerne **senere brister**, og medlemmet beholder ydelsen.

Sanktionen er en **effektiv karantæne**, som efter [§ 2](#) betyder, at retten til ydelser bortfalder for et antal timer, hvor medlemmet ellers ville have ret til ydelser. Den træder i kraft, når afgørelsen er meddelt medlemmet, og bortfalder, hvis den ikke er udstået senest 2 år efter ikrafttrædelsen.

Sanktionsniveauerne er trinvis og beløbsafhængige:

Forhold	Sanktion	Hjemmel
Uagtsomhed , beløb op til 2 × højeste dagpengesats	Ingen effektiv karantæne	§ 7, stk. 3
Uagtsomhed , beløb op til 25 × højeste dagpengesats	20 timer	§ 7, stk. 2
Uagtsomhed , i øvrigt	Højest 37 timer	§ 7, stk. 1
Underrapporterede arbejdstimer ved månedsoplysninger	74 timer	§ 4
Forsøg på svig	74 timer	§ 5, stk. 3
Svig	3,5 × tilbagebetalingsbeløbet omregnet til timer, mindst 74 og højest 962 timer	§ 5, stk. 1-2
Dokumentfalsk eller svig ved komplot	962 timer	§ 5, stk. 4

Beregningsmodellen ved svig er bemærkelsesværdig: karantænen udmåles **proportionalt med det uberettiget modtagne beløb**, idet tilbagebetalingsbeløbet omregnes til timer og ganges med 3,5. Der er dermed indbygget en pønalt multiplikator ud over selve tilbagebetalingen.

En formildende ventil findes i [§ 5, stk. 6](#): foreligger der **objektivt konstaterbare** formildende omstændigheder, nedsættes karantænen med 1/3 – men det er en betingelse, at medlemmet har betalt gælden tilbage eller indgået et skriftligt, frivilligt forlig herom. Sanktionslempelsen er altså betinget af, at medlemmet retter for sig.

De registreringskategorier, a-kasserne skal indberette, giver et præcist billede af sanktionslandskabet. Efter [§ 114 i bekendtgørelse om det fælles it-baserede datagrundlag](#) skal a-kasserne indberette bl.a. »arbejdskrav« med årsagerne *generel rådighed, manglende evne* og *generel rådighed, manglende vilje*, »karantæne for selvforskyldt ledighed« med årsagerne *afslag eller ophør, sagt op uden gyldig grund* og *afskediget af en grund som væsentligst skyldes medlemmet*, samt kategorierne *uagtsomhed, forsøg på svig* og *svig*. Sondringen mellem manglende **evne** og manglende **vilje** i rådighedsvurderingen er værd at hæfte sig ved: kun det sidste er reelt bebrejdselsbetinget.

LOV

[Bekendtgørelse om sanktion til medlemmer af en arbejdsløshedskasse § 2](#)[Bekendtgørelse om sanktion til medlemmer af en arbejdsløshedskasse § 5](#)[Bekendtgørelse om sanktion til medlemmer af en arbejdsløshedskasse § 7](#)

§ 11 A-kassens vejledningspligt – den hyppigste ophævelsesgrund

Den mest praktisk anvendelige lære af praksis er, at **sanktioner falder, når vejledningen svigter**. A-kassen har efter § 65, stk. 1 pligt til i fornødent omfang at yde vejledning og bistand, og efter § 65, stk. 3 skal a-kassen **ved ledighedens indtræden** informere medlemmet om betydningen af rådighedspligten.

Det nærmere indhold er udmøntet i **bekendtgørelse om en a-kasses pligt til at vejlede m.v.**. Efter § 7 skal a-kassen ved ledighedens indtræden vejlede om rådighedspligten og konsekvenserne af ikke at stå til rådighed, herunder at medlemmet skal kunne henvises til rimeligt arbejde med dags varsel fra 1. ledighedsdag – og a-kassen skal udtrykkeligt »vejlede om selvforskyldt ledighed og de sanktioner, der knytter sig hertil«. Efter § 8 skal a-kassen vejlede om, at medlemmet »vil blive bedømt på de registrerede jobsøgningsaktiviteter, og at det vil indgå i rådighedsvurderingen«.

At kravene til vejledningens **præcision** er skarpe, fremgår af Ankestyrelsens praksis. I 6-11 blev en sanktion ophævet, fordi indkaldelsen blot anførte, at udeblivelse *ville medføre en vurdering og kunne få konsekvenser*:

Vejledningen om konsekvensen af udeblivelse fra jobsamtalen er således uklar.

Ankestyrelsen fastslog, at en henvisning til og et citat af lovbestemmelser **ikke i sig selv er tilstrækkeligt** – myndigheden skal forklare den konkrete konsekvens og anvise, hvordan borgeren igen bliver berettiget til ydelsen.

Samme skærpede krav gælder, når sanktionen er indgribende. I 46-17 blev et ydelsesophør efter gentagne udeblivelser ophævet, fordi borgeren aldrig var blevet skriftligt vejledt om, at netop **gentagne** udeblivelser kunne føre til ophør:

Vi har lagt vægt på, at du ikke i forbindelse med indkaldelse til møder og samtaler på noget tidspunkt er blevet skriftligt vejledt om, at gentagne udeblivelser uden rimelig grund kan medføre, at du ikke længere er berettiget til at deltage i jobafklaringsforløb og modtage ressourceforløbsydelse.

Dette har direkte overførselsværdi til gentagelsesvirkningen i § 63, stk. 4: et bortfald af dagpengeretten forudsætter, at medlemmet **forud** er blevet konkret vejledt om netop denne konsekvens – hvilket også er den udtrykkelige forudsætning for dispensationsadgangen i bekendtgørelsens § 27.

At myndigheden ikke må opfinde formkrav ud over lovens rammer, viser 42-22, hvor kommunen havde krævet sygemelding til selve tilbudsstedet:

Der er derfor ikke hjemmel til at pålægge en sanktion for manglende meddelelse af sygdom til et tilbudssted.

Afgørelsen fastslog samtidig, at manglende sygemelding kun udløser **én punktsanktion** for hele sygdomsperioden – et proportionalitetshensyn, der genfindes i selvforskyldt ledighed-bekendtgørelsens § 4, stk. 3, om samtidig opsigelse af to deltidsstillinger. Beslægtet hermed er 91-19, hvor Ankestyrelsen både korrigerede kommunens optælling af sanktionsdage og fastslog, at det er borgerens eget ansvar at holde øje med den digitale post – manglende tjek af e-Boks er ikke en rimelig grund.

Endelig fastlægger **vejledningen om kravene til a-kassernes sagsbehandling og afgørelser** den forvaltningsretlige ramme med en central præcisering:

A-kasserne er ikke omfattet af forvaltningsloven, men der stilles i det væsentlige de samme krav til medlemmets rettigheder og pligter m.v. og til a-kassernes sagsbehandling og afgørelser, som der stilles i den offentlige forvaltning.

A-kasserne er altså private foreninger, men underlagt et forvaltningsretligt kravsniveau fastsat administrativt – herunder regler om partsbegrebet, oplysningspligt og inhabilitet.

LOV

[Bekendtgørelse om en a-kasses pligt til at vejlede m.v. § 7](#)

[Bekendtgørelse om en a-kasses pligt til at vejlede m.v. § 8](#)

[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 63, stk. 4](#)

[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 65, stk. 1, 3](#)

PRAKSIS	Ankestyrelsen · Principiel ændring af praksis for sanktion ved manglende sygemelding fra tilbud: Sygemelding skal ske til Jobcenteret	01.01.2022
	Ankestyrelsen · Nedsættelse af kontant-, uddannelses- og integrationsydelse: Opgørelse af antal dage ved sanktioner for udeblivelse.	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Ressourceforløbsydelse: Betingelser for ophør af jobafklaringsforløb og ydelse ved gentagne udeblivelser	01.01.2017
	Ankestyrelsen · Utilstrækkelig vejledning om sanktioner ved udeblivelse fra jobsamtale	01.01.2011

§ 12 Klageadgang, kompetencefordeling og domstolsprøvelse

A-kassens afgørelse er første instans. Klageadgangen er reguleret i bekendtgørelse nr. 471 af 25. maj 2016, jf. [vejledning om klage over a-kassernes afgørelser](#). Klagen indgives til a-kassen selv, der skal genvurdere sagen, og videresendes derefter til Center for Klager om Arbejdsløshedsforsikring under Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, hvis afgørelse kan indbringes for **Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg**.

Kompetencefordelingen mellem a-kasse og kommune er skarpt afgrænset – og gensidigt bindende. Efter [bekendtgørelse om en a-kasses pligt til at vejlede m.v. § 7, stk. 2, nr. 5](#) skal kommunen underrette a-kassen, hvis medlemmet udebliver fra samtaler eller aktiviteter, eller hvis medlemmet afslår, udebliver fra eller ophører i tilbud – og det er derefter **a-kassen**, der træffer afgørelse om de dagpengemæssige konsekvenser. Kommunen konstaterer hændelsen; a-kassen sanktionerer.

Omvendt er kommunen bundet af a-kassens afgørelse, hvor denne er præjudiciel. Det fastslog Ankestyrelsen i [14-24](#): kommunen skal indhente og lægge a-kassens afgørelse om dagpengeretten til grund og kan ikke afvise sygedagpenge under henvisning til rækkefølgen af tilmeldingerne.

De to systemer er dog ikke fuldt integrerede. I [34-20](#) fastslog Ankestyrelsen, at **a-kassens jobplan ikke er bindende for jobcentrets afgørelse** om tilbud, og at jobcentrets skøn kun kan tilsidesættes, hvis det er åbenbart urimeligt. Ledige har ret til medindflydelse efter retssikkerhedslovens § 4, men ikke krav på et bestemt tilbud eller ansættelsessted.

Med hensyn til **domstolsprøvelsen** er hovedspørgsmålet, hvor tilbageholdende domstolene skal være over for Ankestyrelsens skøn. Ankestyrelsen argumenterede i [BS-35199/2018-HJR](#) netop for, at domstolene burde udvise tilbageholdenhed på et område med særlig ekspertviden. Højesteret afviste synspunktet og fastslog kort, at bevisbedømmelsen i forhold til lovens kriterier »er undergivet sædvanlig domstolsprøvelse«. Der gælder altså **ikke** en særlig skånsom prøvelsesstandard på dagpengeområdet, når der er tale om anvendelse af lovbestemte kriterier på et konkret faktum.

Det er en vigtig afgrænsning: den intensive prøvelse angår **retsanvendelsen og bevisbedømmelsen**. Det egentlige forvaltningsskøn – fx a-kassens vurdering af, om en jobsøgning er tilstrækkelig »realistisk og seriøs« efter rådighedsbekendtgørelsens § 14 – vil fortsat kun blive tilsidesat ved åbenbar urimelighed, magtfordrejning eller skøn under regel. Men netop »skøn under regel« var, hvad Højesteret reelt underkendte i

2019: Ankestyrelsen havde omdannet et vejledende moment (salg eller udlejning af ejendommen) til en absolut betingelse og dermed sat den konkrete vurdering, loven forudsætter, ud af kraft.

LOV	Bekendtgørelse om en a-kasses pligt til at vejlede m.v. § 7, stk. 2	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om betingelser for ophør med selvstændig virksomhed og ret til arbejdsløshedsdagpenge 30.04.2019	
	Ankestyrelsen · Kommunens pligt til at lægge A-kassens afgørelse om arbejdsløshedsdagpenge til grund ved sygedagpengevurdering i de første 14 dages sygdom 02.07.2024	
	Ankestyrelsen · Sammenskrevet praksis om jobtilbud: Vurdering af borgerens ønsker, forudsætninger og kravet om hurtigst muligt i beskæftigelse 01.01.2020	

§ 13 Vedtagne ændringer med virkning i 2026

Retsstillingen er under forandring, og flere vedtagne ændringer er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsens tekst. De skal iagttages ved enhver aktuel rådgivning.

Ophævelse af den midlertidige jobsøgningsregel. § 63, stk. 1, nr. 6 – der gjorde manglende jobsøgning i en kalendermåned med mindst 50 % ledighed i perioden 1. april 2022 til 31. december 2023 til selvforskyldt ledighed – er **ophævet med virkning fra 1. januar 2026** ved [lov nr. 1627 af 16. december 2025](#). Samtidig er kommateringen i nr. 4 og 5 tilpasset som konsekvens. Bestemmelsen var allerede udtømt tidsmæssigt, men ophævelsen rydder op i lovteksten.

Ophævelse af covid-19-reglerne. Samme lov ophæver [§ 55, stk. 7 og 8](#) om suspension og forlængelse af dagpengeperioden under covid-19, [§ 55, stk. 5, nr. 4](#) om midlertidig arbejdsfordeling i referenceperioden, samt [§ 57, stk. 6-9](#) om selvstændiges midlertidige ophør under covid-19 – alt med virkning fra **1. januar 2026**. Perioderegler, der bygger på dagpengeforbrug i 2020-2022, må derfor fortsat læses i den historiske affattelse for de berørte medlemmer.

Fra »jobcenteret« til »kommunen«. Ved [lov nr. 1750 af 29. december 2025](#) ændres betegnelsen »jobcenteret« til »kommunen« **overalt i loven** med virkning fra **1. februar 2026**, som konsekvens af, at kravet om jobcentre ophæves. Ændringen er terminologisk, men berører kernebestemmelserne: rådighedskravet i [§ 62, stk. 1, nr. 4 og 5](#), henvisningsreglen i [§ 63, stk. 1, nr. 1](#) og tilmeldingskravet i [§ 57, stk. 4](#). De nyeste bekendtgørelser – [bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed](#) og [bekendtgørelse om rådighed](#) fra januar 2026 – anvender allerede den nye terminologi.

Udvidet joblog. Endelig indsættes i [§ 62, stk. 1, nr. 1](#) en henvisning til **kommunens** digitale joblog med virkning fra **1. juli 2026**, således at jobsøgningsaktiviteter kan registreres dér på lige fod med Jobnet og a-kassens egen joblog.

Ændringerne rører ikke ved de bærende principper – rådighedskravet, kravet om gyldig grund og gentagelsesvirkningen står uændret – men de flytter den institutionelle ramme og bør afspejles i vejledningsmateriale og standardafgørelser, da netop **vejledningens præcision** efter praksis er afgørende for, om en sanktion kan opretholdes.

LOV	Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 55, stk. 5, 7	
	Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 57, stk. 4	Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 62, stk. 1
	Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 63, stk. 1	

§ 14 Sammenfatning: de bærende linjer i dagpengepraksis

Praksis på dagpengeområdet kan sammenfattes i fem linjer.

1. Rådighed er faktisk, ikke formel. Det er ikke nok at være medlem af en a-kasse og opfylde indkomstkrevet. Medlemmet skal være tilmeldt som arbejdssøgende, kunne overtage rimeligt arbejde med dags varsel og faktisk søge job realistisk og seriøst. Ankestyrelsen har gentagne gange afvist argumentet om, at man »ville have været berettiget«, hvis man havde meldt sig ledig – jf. [63-12](#) og [76-09](#).

2. »Gyldig grund« vurderes på handletidspunktet og efter en årsagstest. Reglen i [§ 12, stk. 2](#) – at der ikke foreligger gyldig grund, når årsagen er en afledt følge af medlemmets eget valg – er den bestemmelse, der oftest afgør sagerne. [168-12](#) er det principielle udtryk: en objektivt urimelig transporttid frikender ikke, hvis den skyldes en selvvalgt flytning. Hertil kommer en loyalitetspligt: konflikter og gener skal søges løst med arbejdsgiver, a-kasse eller kommune, før opsigelsen – jf. [A-9-06](#).

3. Sanktionerne er trinvis, men skal holdes inden for hjemlen. 3 ugers karantæne (111/90 timer) for første selvforskyldt ledighed; **bortfald** af dagpengeretten ved gentagelse inden for 12 måneder, indtil et arbejdskrav på 300/150 løntimer er opfyldt; effektiv karantæne på op til 962 timer ved svig. Men sanktionsbestemmelser fortolkes indskrænkende: en jobsamtale er ikke et jobtilbud ([A-22-05](#)), en arbejdsprøvning er ikke et tilbud ([A-35-03](#)), og myndigheden kan ikke opfinde formkrav uden hjemmel ([42-22](#)).

4. Vejledningen er sanktionens gyldighedsbetingelse. Dette er praksis' mest robuste mønster. En uklar advarsel om, at noget »kan få konsekvenser«, er ikke tilstrækkelig ([6-11](#)); og en indgribende sanktion som ydelsesbortfald forudsætter forudgående, konkret skriftlig vejledning om netop den konsekvens ([46-17](#)). Samme logik gennemsyrrer tilbagebetalingssagerne: uden vejledning ingen tilbagebetaling ([D-19-99](#)) – og selv i Højesteret kunne to dommere ikke tiltræde et tilbagebetalingskrav baseret på **standardiseret** vejledning ([BS-24477/2025-HJR](#)).

5. Skønnet er bundet af lovens kriterier – og prøves. Højesteret afviste i [BS-35199/2018-HJR](#) både faste generelle dokumentationskrav og en særlig tilbageholdende prøvelsesstandard. Forvaltningen må ikke omdanne et vejledende moment til en absolut betingelse; gør den det, er der tale om skøn under regel, og afgørelsen kan tilsidesættes.

For rådgiveren er den praktiske konsekvens klar: i en sag om karantæne eller bortfald af dagpengeret bør man **altid** først undersøge (a) om der forelå en gyldig grund på handletidspunktet, (b) om a-kassen forinden havde vejledt konkret og præcist om netop den indtrådte konsekvens, og (c) om a-kassen har fulgt den processuelle rækkefølge – herunder om en tvivl om rådighed retteligt burde have udløst en frist efter [rådighedsbekendtgørelsens § 43](#) frem for en øjeblikkelig afgørelse.

LOV

[Bekendtgørelse om rådighed § 43](#)[Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 12, stk. 2](#)[Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 63, stk. 4](#)

PRAKSIS	Højesteret · Krav om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning ved overgang til fleksjob (mod bedre vidende)	04.03.2026
	Højesteret · Højesterets dom om betingelser for ophør med selvstændig virksomhed og ret til arbejdsløshedsdagpenge	30.04.2019
	Ankestyrelsen · Principiel ændring af praksis for sanktion ved manglende sygemelding fra tilbud: Sygemelding skal ske til Jobcenteret	01.01.2022

Ankestyrelsen · Ressourceforløbsydelse: Betingelser for ophør af jobafklaringsforløb og ydelse ved gentagne udeblivelser	01.01.2017
Ankestyrelsen · Sygedagpenge: Beskæftigelseskrav for deltidsansat A-kassemedlem uden aktuel rådighed for arbejdsmarkedet	01.01.2012
Ankestyrelsen · Flexjob: Ikke selvforskyldt ledighed ved opsigelse grundet flytning og lang transporttid	01.01.2012
Ankestyrelsen · Utilstrækkelig vejledning om sanktioner ved udeblivelse fra jobsamtale	01.01.2011
Ankestyrelsen · Beregning af sygedagpenge: Kun arbejdsindtægt ved framelding fra jobcentret før sygemelding	01.01.2009
Ankestyrelsen · Ingen ret til ledighedsydelse ved selvforskyldt opsigelse af fleksjob uden forudgående orientering af kommunen	01.01.2006
Ankestyrelsen · Karantæne i ledighedsydelse: Afslag på jobsamtale er ikke afslag på fleksjob	01.01.2005
Ankestyrelsen · Karantæne i ledighedsydelse efter afslag på arbejdsprøvning er ulovlig	01.01.2003
Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af sygedagpenge: Manglende vejledning om erhvervsmæssig uddannelse og oplysningspligt	01.01.1999

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Bekendtgørelse om rådighed § 9		Bekendtgørelse om selvforskyldt ledighed § 24	
Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 53	stk. 2	Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 55	stk. 1
Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 62	stk. 1	Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 63	stk. 1, 4
Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 86	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

30 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS			3
04.03.2026	Krav om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning ved overgang til fleksjob (mod bedre vidende)	24477-2025	
08.01.2026	Højesterets dom om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning modtaget mod bedre vidende	24019-2025	
30.04.2019	Højesterets dom om betingelser for ophør med selvstændig virksomhed og ret til arbejdsløshedsdagpenge	bs-35199-2018-hjr	
ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS			25
02.07.2024	Kommunens pligt til at lægge A-kassens afgørelse om arbejdsløshedsdagpenge til grund ved sygedagpengeevaluering i de første 14 dages sygdom	14-24	
01.01.2022	Principiel ændring af praksis for sanktion ved manglende sygemelding fra tilbud: Sygemelding skal ske til Jobcenteret	42-22	

01.01.2020	Sammenskrevet praksis om jobtilbud: Vurdering af borgerens ønsker, forudsætninger og kravet om hurtigst muligt i beskæftigelse	34-20
01.01.2019	Nedsættelse af kontant-, uddannelses- og integrationsydelse: Opgørelse af antal dage ved sanktioner for udeblivelse.	91-19
01.01.2019	Sygedagpenge: Konsekvenser af uafalt ferie, beskæftigelseskrav og tidsbegrænsningen ved ny sygeperiode	72-19
01.01.2017	Ressourceforløbsydelse: Betingelser for ophør af jobafklaringsforløb og ydelse ved gentagne udeblivelser	46-17
01.01.2013	Beregning af sygedagpenge til selvstændige: Ophør af virksomhed medfører ikke ret til arbejdsløshedsdagpengesats	70-13
01.01.2012	Flexjob: Ikke selvforskyldt ledighed ved opsigelse grundet flytning og lang transporttid	168-12
01.01.2012	Sygedagpenge: Beskæftigelseskrav for deltidsansat A-kasemedlem uden aktuel rådighed for arbejdsmarkedet	63-12
31.12.2011	Sygedagpenge - betydningen af raskmelding og udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge	177-12
01.01.2011	Utilstrækkelig vejledning om sanktioner ved udeblivelse fra jobsamtale	6-11
01.01.2009	Beregning af sygedagpenge: Kun arbejdsindtægt ved framelding fra jobcentret før sygemelding	76-09
01.01.2008	Retten til uddannelsestilbud for forsikrede ledige forudsætter ledighed på afgørelsestidspunktet	N-11-08
01.01.2008	Fleksjob forud for selvforskyldt ledighed kan ikke medregnes i optjeningskravet for ledighedsydelse	A-26-08
01.01.2008	Plejevederlagets størrelse: Ophør af ansættelse inden orlov betyder begrænsning til højeste dagpenge	C-2-08
01.01.2006	Kontanthjælp skulle tilbagebetales, selvom efterbetalte dagpenge blev modregnet i gæld	A-16-06
01.01.2006	Ingen ret til ledighedsydelse ved selvforskyldt opsigelse af fleksjob uden forudgående orientering af kommunen	A-9-06
01.01.2006	Tilbagebetaling af sygedagpenge ved administrativ fejl, når modtageren vidste, at ydelsen var uberettiget	D-21-06
01.01.2006	Kommunen kunne standse sygedagpenge, når borgeren modtog A-kasse dagpenge og ikke var fuldt uarbejdsdygtig	D-23-06
01.01.2005	Karantæne i ledighedsydelse: Afslag på jobsamtale er ikke afslag på fleksjob	A-22-05
01.01.2005	Ledighedsydelse under ferie og sygdom i udlandet: Oplysningspligt, rådighed og tilbagebetaling	A-17-05
01.01.2003	Karantæne i ledighedsydelse efter afslag på arbejdsprøvning er ulovlig	A-35-03

01.01.2002	Tilbagekaldelse af mundtlig dagpengeafgørelse: Krav om rimeligt varsel ved god tro og utilstrækkeligt oplysningsgrundlag	D-3-02
01.01.2001	Tilbagebetaling af barselsdagpenge: Modtaget "mod bedre vidende" ved ufuldstændig ansøgning	D-1-01
01.01.1999	Tilbagebetaling af sygedagpenge: Manglende vejledning om erhvervsmæssig uddannelse og oplysningspligt	D-19-99
ANKENÆVNET FOR FORSIKRING · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
30.06.2021	Afslag på dækning fra lønsikring efter egen opsigelse grundet flytning fra udlandet	96311
15.06.2016	Afgørelse om afvisning af lønsikring efter opsigelse af ny stilling og afslag på tilbagevenden til tidligere job før orlovs udløb	88692